

Een groenstructuurplan voor Velsen

Heel soms word je verrast door een gemeente die beleidstaken professioneler op pakt dan je denkt. De gemeente Velsen had enige tijd terug aangekondigd een groenstructuurplan te willen opstellen. Op zich een goede zaak natuurlijk. Wat onder zo'n groenstructuurplan werd verstaan bleef echter lang onduidelijk. Vorig jaar nog leek het bij de aftrap alsof alleen het groen in bezit en beheer van de gemeente in dit plan zou worden betrokken. En dat daarbij weinig aandacht zou worden besteed aan natuuraspecten. Terwijl Velsen bij uitstek een gemeente is met een grote diversiteit aan groen- en natuurgebieden - denk aan de duinen, landgoederen, binnenduinrand, recreatiegebied - die niet los van elkaar en van het groen in de woonkernen kunnen worden gezien.

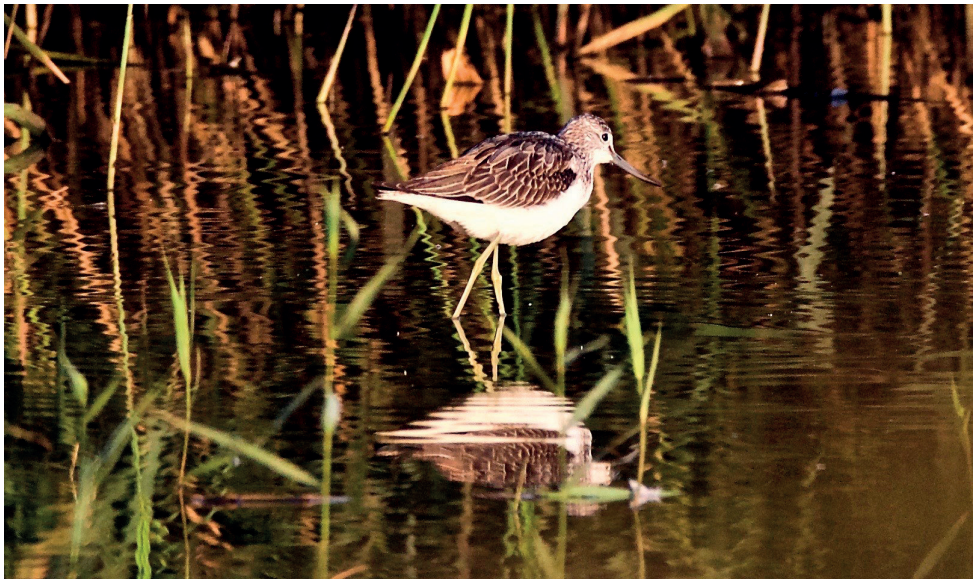
Tot onze verrassing werd een jaar later wel een integraal plan gepresenteerd voor het gehele gemeentegebied, inclusief duinen, recreatiegebied etc. Een plan ook waarin behoud en versterking van natuurwaarden nadrukkelijk aandacht krijgt. Natuurlijk speelt in dit plan het bestaande gemeentelijk groen de hoofdrol. Maar de ambities gaan duidelijk verder. Erkend wordt dat een groene leefomgeving bijdraagt aan de gezondheid, biodiversiteit, klimaatbestendigheid en economie. Mooi om dit nu eens ook van een gemeentelijke overheid te horen. Ter versterking van de leefkwaliteit wil het plan dan ook extra groen realiseren in delen van de gemeente met weinig groen, zoals bijvoorbeeld in Velsen-Noord. Het stedelijk groen moet ook in veel grotere mate ecologisch worden beheerd, bijvoorbeeld door bloem- en kruidenrijke ruigtezones te ontwikkelen in plantsoenen waar nu een monocultuur van gras is. Of door zones langs watergangen meer natuurgericht in te richten en te beheren. Groen- en natuurgebieden buiten de woonkernen moeten volgens het plan zo veel mogelijk worden beschermd en beter met elkaar worden verbonden en met het groen in de bebouwde kom. Hoewel de gemeente meestal geen eigenaar is van deze gronden, wil zij op een aantal concreet benoemde plekken een versterking van natuurwaarden bevorderen. Bijzonder opvallend is dat dit plan nu ook natuurwaarden als het beschermen waard erkent waarover we, soms nog heel kort geleden, met de gemeente strijd hebben gevoerd. Zo wil de gemeente volgens dit plan in Spaarnwoude - ook in het deel waar de vele festivals plaatsvinden - inzetten op een verbeterde afstemming tussen het recreatief gebruik en behoud en ontwikkeling van natuurwaarden ter plaatse.

Zo'n integraal en mede op natuurwaarden gericht plan klinkt ons natuurlijk als muziek in de oren. We hadden het nauwelijks beter kunnen verwoorden. De grote vraag is of de gemeente de mooie voornemens ook daadwerkelijk in praktijk gaat brengen. In eerste instantie is het woord nu aan de gemeenteraad die de prioriteiten van dit plan en de daaraan gekoppelde budgetten moet goedkeuren. Op basis daarvan wordt het nieuwe beleid vertaald naar een uitvoeringplan. We wachten in spanning af hoeveel goede voornemens er ook dan nog overeind blijven. Jammer dat in dat traject geen input meer mogelijk is vanuit burgers en natuurorganisaties.

Jacht rond Westhoffplas ongewenst

De Westhoffplas ten noordoosten van Spaarndam is voor veel vogels een eldorado. Ook de overheid, eigenaar Staatsbosbeheer voorop, heeft de bijzondere natuurwaarden van deze plas ontdekt en erkend. Staatsbosbeheer wil de plas zelfs met geld van de provincie op korte termijn vergroten en de waterhuishouding verbeteren. Wat maakt deze plas zo bijzonder en waardevol? Het water van de Westhoffplas is - en dat is in Nederland een behoorlijke zeldzaamheid - brak en ondiep. Vanwege het brakke water is de plas roebel, ontbreken waterplanten en is er geen vis. Wel is er een rijk bodemleven en zijn er garnalen diatomeeën en muggen larven, die bij veel vogelsoorten bijzonder in trek zijn. Bijna altijd zijn er daarom op de plas en in de brede rietkragen bijzondere vogels te zien, met name steltlopers, eenden, lepelaars, zwaluwen en rietvogels. Bovendien dient de plas als slaapplaats voor soms grote groepen ganzen. Daar sluiten zich graag ook groepen van andere vogels bij aan omdat ze zich nabij de ganzen veilig voelen. De uitwerpselen van deze vogels zorgen voor extra voedingsstoffen en dus voor vermenigvuldiging en verspreiding van garnaaltjes. Juist op die garnaaltjes komen de vogels af die overdag op de plas foerageren. Door de aanwezige voedingsstoffen zijn er ook veel muggen en muggenlarven wat weer voedsel biedt aan zowel de garnaaltjes als ook aan foeragerende vogels op de plas en aan zwaluwen in de lucht. De ganzen vormen dus een essentiële schakel in het ecosysteem van de plas.

Aan de andere kant zijn de ganzen - zacht uitgedrukt - weinig geliefd bij de boeren en vooral in verband met de aanvliegroute van Schiphol. Er wordt dus volop op ze gejaagd (in de ambtelijke taal heet dat schadebestrijding), vooral in de nabijgelegen

GROENPOOTRUITER in de Westhoffplas. Foto: Jacob Bruin

Inlaagpolder maar geregeld ook op en direct rond de plas. Een van de boeren laat geregeld ook een gaskanon knallen om vermeende schade door vogels te voorkomen. De jacht en het gaskanon hebben elke keer tot gevolg dat zwermen vogels worden verstoord, opvliegen en vaak langere tijd niet terugkomen. Als dat te vaak gebeurt dreigen de bijzondere waarden van de Westhoffplas verloren te gaan en wordt er voor niets in de plas geïnvesteerd.

In het lopende overleg met Staatsbosbeheer hebben we deze kwestie aangekaart. Wij accepteren uiteraard dat ganzen binnen het invloedsgedebiet van Schiphol worden bestreden. Staatsbosbeheer moet daaraan zelfs wettelijk medewerking verlenen. Staatsbosbeheer maakt wel afspraken met de faunabeheereenheden over het gebruik van zijn gronden. In dat kader willen ze de jagers vragen om zo veel mogelijk rekening te houden met de bijzondere waarden van de plas. In de omgeving zijn er genoeg gronden waar ganzen kunnen worden gejaagd zonder verstoring van bijzondere vogels. Of de jagers daartoe ook bereid zijn, moet de tijd leren.

Kort nieuws

In de vorige Fitis hebben we melding gemaakt van de strijd voor het eindelijk weer opnieuw aanstellen van een stadsecoloog in Haarlem. De meeste partijen in de raad steunden dat voorstel. De wethouder liet echter weten dat er geen geld voor was, tenzij de helft van het ecologisch uitvoeringsbudget voor dit doel zou worden ingezet. Wij vonden zo'n keuze volledig in strijd met de hoge ambities ten aanzien van duurzaamheid die de Haarlemse politiek keer op keer verkondigt. Samen met andere natuurgroepen drongen we er bij de raad op aan te zoeken naar een andere financiering. Uiteindelijk met succes. Haarlem krijgt weer een stadsecoloog en het uitvoeringsbudget blijft overeind! Het betreffende voorstel kreeg zelfs de steun van de gehele raad.

Nog maar kort geleden hebben de provincies Noord- en Zuid-Holland een besluit genomen over de Duinpolderweg. De zeer omstreden weg moest en zou er komen en zou de nog open en tamelijk vogelrijke Oosteinderpolder tussen Hillegom en Bennebroek doorsnijden. Het draagvlak voor dit tracé is echter nog steeds niet groot. Zo ongeveer alle betrokken dorpsraden zijn tegen, net als de verenigde natuur- en milieuorganisaties. Ook enkele gemeenteraden blijven aandringen op een andere keuze. De recente provinciale verkiezingen lijken nu onverwacht nieuwe kansen te bieden om het eerder genomen besluit toch weer ter discussie te stellen. In Noord-Holland heeft Groen Links - altijd fel tegenstander van deze weg - de leiding gekregen in de onderhandelingen voor een nieuw college. De Duinpolderweg bleek zoals verwacht een heikel punt in de onderhandelingen. De onderhandelende partijen hebben daarom een extra discussiebijeenkomst ingelast waar vijf geselecteerde maatschappelijke organisaties ideeën en argumenten mochten inbrengen, waaronder ook de natuur- en milieuorganisaties. Een meerderheid van deze vertegenwoordigers bleek te pleiten voor een heroverweging van het genomen besluit. Het wordt toch nog weer spannend.

■ *Chris Brunner*